

YAMMIBAL ANTE PORTAS

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΚΟΛΛΕΚΤΙΒΑ ΑΡΕΝΑ:	
μια νυχτα γεματη βροχη	3
2. ΑΠΟ ΤΟ ΚΑΡΑΒΕΛ ΣΤΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ:	
κατι νεο γεννιεται	11
3. ΚΙΝΗΜΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΤΙΜΑΧΙΑ	19
4. Η ΣΦΙΓΓΑ ΤΗΣ ΘΗΒΑΣ ΣΤΑ ΚΥΠΡΙΑΚΑ ΕΠΗ	31
5. Η ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ	37
6. ΠΕΡΑ ΑΠ' ΤΑ ΣΗΜΕΙΑ ΣΤΙΞΗΣ	59
7. ΙΑΠΩΝΙΑ: Η ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ	67
8. ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ '74: Η ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΕΚΡΗΞΗ	81
9. ΙΤΑΛΙΑ '77: ΗΜΕΡΕΣ ΟΡΓΗΣ	91

Τι σημασία δίνεται
στο επαναστατικό κίνημα;

Δυστυχώς επαναστατικό κίνημα
δεν υπάρχει. Οποσδήποτε η
κοινωνία εμπεριέχει αντιφάσεις
και μετασχηματίζεται. Γι' αυτό
άλλωστε είναι εφικτή και αναγκαία
(μ' εντελώς καινούργιο τρόπο) μια
επαναστατική δραστηριότητα, που
σήμερα δεν υπάρχει πια —ή
τουλάχιστον δεν υπάρχει ακόμα—
με τη μορφή οργανωμένου
κινήματος. Άρα το θέμα δεν είναι
να «υποστηρίξουμε» ένα τέτοιο
κίνημα αλλά να το
δημιουργήσουμε, δηλαδή να το
προσδιορίσουμε και να το
βάλουμε μπροστά. Λέγοντας ότι
δεν υπάρχει επαναστατικό κίνημα
κάνουμε την πρώτη κι απαραίτητη
κίνηση υποστήριξης αυτού του
κινήματος. Όλα τ' άλλα είναι
γελοία μπαλώματα του
παρελθόντος.

I.S.

**ΚΟΛΛΕΚΤΙΒΑ
ΑΡΕΝΑ:
ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ
ΓΕΜΑΤΗ
ΒΡΟΧΗ**

ή πώς οι συνειδήσεις
λιάζονται στην
τουριστική
παρακαμπτήριο
του Γ. Χάμπα

Πώς μπόρεσε η συναρπαστικότητα που υπήρχε στη συνείδηση ενός κοινού εγχειρήματος να μετασχηματιστεί στη δυσφορία του να είμαστε μαζί;

Στο θέμα της ελευθερίας κάθε επιμέρους σφάλμα είναι μια κρατική αλήθεια!
Ραούλ Βανεγκέμ

1

Η καταγγελία του κοινωνικού ψεύδους και της εξαυτής παραγώμενης ψευδούς συνείδησης που θέλει να λείπει πως κινείται, εμπεριέχει και ενέχεται σε μια επαναστατική διαδικασία σαν τη σκέψη και τη δράση της μέσα απ' το στεγνό λόγο της θεωρητικής κριτικής — που βρίσκει την ουσιαστική της υπόσταση όταν είναι συνδεδεμένη με συγκεκριμένα γεγονότα, κάνοντας τα προσωπογραφικά ημερολόγια των τακτοποιημένων συνειδήσεων (1) να ανοίγουν σαν το σύκο (2) μπροστά τους —, είναι ό,τι πολυτιμότερο μπορεί να δώσει μια τέτοια δημόσια απολογία, που δεν είναι παρά η ομολογία των λαθών μας και του κρατικού θριάμβου, η ομολογία του ότι δεν μπορούσαμε να αποτελέσουμε την ορατή άρνηση του πραγματικού (3) μέσα στο κόσμο του συγκαλυμμένου ψεύδους. Πρόκειται για τη φτώχεια της ζωής που εκφράστηκε μεσ' απ' την ασωτία του αλλοτριωμένου πνεύματος, τη φαινομενολογία της άρνησης.

2

Αν ο Σάτωφ των Δαιμονισμένων έπρεπε πρώτα να δεθεί για να αρχίσει να μιλάει, το εγχείρημα της "Αρένας" έπρεπε πρώτα να στραγγαλιστεί για ν' ανακαλύψει τη διαλεκτική στιγμή του λόγου: αν ήθελε — μια πρακτικοκριτική που επιβεβαιώνεται σήμερα μέσα απ' την κριτική της πράξης — ν' αναζητήσει την οριακή ορατότητα της πρακτικής αλήθειας, του ολικού διαχωρισμού απ' την άθλια ενότητα του διαχωρισμένου κόσμου, έπρεπε αναγκαστικά να εγκαταλήψει το κουφάρι της ιδεολογίας της σ' αρχεία του κράτους — στη μνήμη του — για να κάνει σαφές πως δεν αποτέλεσε παρά τη νεκρή βεβαίωση της ζωντανής σκέψης και δράσης των αντεστραμμένων πραγματικότητων που επιβάλλει ο αστικός κόσμος. Αποτόλμησε την καταπολέμηση του εχθρού με ιδέες και πράξεις που στόχευαν κάπου, μολονότι η νίκη του εχθρού ήταν ήδη και *ad hominem* (4) παρούσα: ήταν εκεί στο κάπου, στη σκέψη και στη δράση της, που δεν μετασχηματίστηκαν από πρακτικοκριτική θεώρηση σε ιδεολογία, αλλά που όρμησαν σαν τέτοια λόγω της πρακτικότητας του μερικού και του δια-

χωρισμένου, των αληθειών τους και της (ψευδούς) άρνησής τους.

3

Τα γνωρίσματα των ιδεών που αντιπροσώπευσε η "Αρένα" σαν σκέψη και σαν δράση σε κύκλους δημόσιους ή ιδιωτικούς, συνειδητά ή ασυνείδητα, αντιστοιχούσαν με ακρίβεια (σαν προϊόν (5) της διαχωρισμένης εξουσίας) στα πραγματικά γνωρίσματα της ταξικής κοινωνίας: της καθολικής κυριαρχίας του κόσμου του εμπορεύματος και των σχέσεων που του αντιστοιχούν (στις σφαίρες της παραγωγής και της κυκλοφορίας) και του ανάποδου του, της καθολικής άρνησης της κυριαρχίας του θεάματος σαν την πραγματικότητα της ανθρώπινης κοινότητας (6). Μολονότι προϊόν της αστικής αντίληψης για τον κόσμο που δήλωσε την άρνησή του να κληρονομήσει τις κατηγορίες της αστικής τάξης σαν τις πραγματικές κατηγορίες του κόσμου, εντούτοις δεν επέβαλε στην πραγματικότητα που δημιούργησε μια κατάσταση καθολικής άρνησης της κυριαρχίας του θεάματος και της διαχωρισμένης εξουσίας αντίθετα, συνένωσε τους διαχωρισμούς στον εσωτερικό και εξωτερικό της κόσμο, αλλά τους συνένωσε σαν διαχωρισμένους (7). Οι διαχωρισμοί της θεαματικοποιημένης κοινωνίας παρέμειναν και διαχωρισμοί του φαινομενικά αντεστραμμένου προϊόντος της (8), που συγκαλύπτονταν επαίσχυντα καθ' όλη τη διάρκεια της άθλιας ενότητάς τους (9). Η διάλυση του θεαματικού αυτού προϊόντος αποτέλεσε τη μόνη πραγματική θέληση άρνησης της αστικής πραγματικότητας, του αστικά πραγματικού, του θεάματος, που 'γινε για πρώτη και τελευταία φορά πράξη και που απέδειξε με νικηφόρο τρόπο πως σαν εγχείρημα "κατείχε μέσα του την αρχή που προηγουμένως καταπολεμούσε" (10).

4

Την πρώτη περίοδο (11) μπορούμε να την χαρακτηρίσουμε σαν μια περίοδο χρονική που τόλμησε το διαλεκτικό άλμα και κατανόησε τον κοινωνικό χρόνο στον οποίο αντιστοιχούσε: προσδιορίστηκε από κατάλληλες επιλογές, εκμετάλλευση των παρεχόμενων κατά τρόπο αντιστρόφως ανάλογο απ' αυτόν του θεάματος ευκαιριών, και ποιοτικά άλματα προς την αυτοβουλία και την αυτοσυνείδηση των μελών του οργανωμένου εγχειρήματος. Ο χρόνος που διασχίστηκε δεν χαρακτηρίστηκε σαν μια πορεία εμπλουτισμού, αλληπάλληλης μορφής, από ανεπάρκειες, καθυστερήσεις και σφάλματα, αλλά σαν "το χώρο της ανθρώπινης εξέλιξης" (12), σαν το κοινωνικό εκείνο προϊόν που μεταστράφηκε, μέσα από τον ποιοτικό διαχωρισμό που ενείχε προς τον κυρίαρχο κοινωνικό διαχωρισμό των ποιοτήτων, σε δημιούρ-

γηση της απελευθερωτικής πάλης των ατόμων της και της επαναστατικής τους ψυχολογίας. Οι καθυστερήσεις ανάμεσα σ' άτομα, ανάμεσα σ' αυτά και τις ιδέες, ανάμεσα στις ιδέες, κι ανάμεσα σ' αυτές και την πρακτική είχαν γίνει συνειδητές και διάφανες, επιτρέποντας την ισότιμη συμμετοχή στο κοινό εγχείρημα και την πρωτόλεια αλλά και καθοριστική συνοχή που συνεπάγεται τη σαφή αντίληψη των ικανοτήτων του καθένα. Η διεύρυνση τούτου του πρώτου εγχειρήματος και τα αίτια της που ανάγονται κύρια στην απόσταση που μας χώριζε από την επαναστατική συνοχή (13), οδήγησε το εγχείρημα σε μια, κατ' ανάγκη, διάπλατη σχέση με τις πραγματικότητες της αστικής σκέψης και δράσης: χωρίς να διευρύνουμε αλλά καταργώντας τα στεγανά ασφαλείας (14) μέσα από την λανθασμένη ερμηνεία αναφορικά με τις φορμαλιστικές συνιστώσες της εποπτείας και κείνης της παρέμβασης (15), φορτωθήκαμε — παραβλέποντας τις καθυστερήσεις — την ολότητα του υπάρχοντος κόσμου και κύρια στο αρνητικό του: τον ανεπαρκείον του, των αντιφάσεων, της άγνοιας και της αλλοτριώσής του, ανήμποροι να δώσουμε μια θετική επιδοκιμασία, να τις ωθήσουμε, μ' άλλα λόγια, στην κατανόησή τους σαν τη διαλεκτική άρνηση του ίδιου του συστήματος που αναγκαστικά (16) τις παρήγαγε, και να τις οδηγήσουμε — έξω από κάθε θεαματική δράση — στην μεταστροφή τους σε θετικές πραγματικότητες της ανατρεπτικής πάλης.

5

Ο προ των πυλών της Ρώμης Ανίβας μεταστράφηκε σε ρωμαίο ιδιοκτήτη της ιστορίας (17), σε όπλιμένο — *made in Roma-Empire* — θυρωρό της *Pax Romana*, κι η "Αρένα", από "εκφραστής" ή καλύτερα ντελάλης της πάλης των τάξεων μεταστράφηκε σε εκφραστή της πάλης της τάξης των ντελάληδων (18). Τα μονοπάτια των χιονισμένων Άλπεων μεταστράφηκαν σε πολύζωνες και φωτόλουστες λεωφόρους, αφού αυτοί που επρόκειτο να τα διαβούν δεν βιάζαν πια σαν αριστοκράτες βάνδαλοι (19) για την συντριβή της Αυτοκρατορίας. Η πλαστικοποιημένη κουλτούρα της μάγεψε για άλλη μια φορά το ένστιχτο του πολεμιστή — *Ei in Arcadia arena ego!* (20)

6

Τα γνωρίσματα της αρκαδιακής αυτής "Αρένας" είναι τα γνωρίσματα των κατηγοριών που σήμερα μας προσάπτουν οι δημόσιοι κατηγοροί μας. Και οι τρεις κατηγορίες τους (21) βασίζονται στην ψεύτικη απερισκεψία τους και την πλαστή αθωότητά τους. Πρόκειται μάλλον για ένα κατηγορητήριο της ίδιας τους της σκέψης και της δράσης: της τωρινής αποδοκιμασίας της πάλα ποτέ επιδοκιμασίας τους απέναντί μας. Εκείνοι που σήμερα πιστεύουν πως υφίσταντο την ιεραρχία της "Αρένας" ήταν εκείνοι που — όπως σήμερα τουλάχιστον με τα λόγια τους αποδεικνύεται — την συγκάλυπταν κρατώντας μυστικές τις καθυστερήσεις τους ή αποκαλύπτοντάς τις έντεχνα με σκοπό να αποφύγουν έτσι — αυτοκερδίζοντας τον τίτλο του "καθαρού" επαναστάτη — τις ευθύνες που συνεπάγονταν και να κερδίσουν την ιστιμιά γι' αυτούς και τη "συνοχή" για την ομάδα: η ιεραρχία μέσα στην "Αρένα" ήταν μια πραγματικότητα, μια πραγματικά αντεστραμμένη ιεραρχία.

7

Αυτά τα ειδικευμένα στις ακρότητες (22) άτομα, που δεν ήταν παρά

οι ακρότητες των αυτοπροδιορισμένων "ειδικών της ελευθερίας", ήταν τα χαρακτηριστικά δείγματα των μετριότητων που δεν ενοχλούνται όταν οι συνδιαχειριστές του εγχειρήματός τους διαπράττουν μέσα στην καθημερινότητά τους τις απ' αυτούς αρνημένες και καταδικαστέες πρακτικές (23), παρά μόνο όταν κάποιος συνδιαχειριστής κάνουν αυτό που εκείνοι δεν τόλμησαν και γι' αυτό θαύμασαν. Συγκαλύπτοντας τις καθυστερήσεις τους, που 'ταν και η μοναδική αληθινή κατάκτησή τους στον θαυματοχτυπημένο κόσμο που ζουν και ζούσαν, η μοναδική τους πραγματικότητα και αυθεντία (24), προτίμησαν την αντεστραμμένη τους πραγματικότητα, όντας μέσα σε μια κολλεκτίβα που δήλωνε τουλάχιστον την θέλησή της να ανατρέψει την αστική αντιστροφή του πραγματικού, παραστάνοντας την καταπιεσμένη μειοψηφία (25) και αποζητώντας ενδόμυχα μια "δικιά τους" πραγματικότητα που σίγουρα σαν τέτοια θα "εξάλειπτε" την αντεστραμμένη πραγματικότητα της διαχωρισμένης εξουσίας και της εξουσίας των διαχωρισμών που διαπίστωσαν στην "Αρένα", αλλά με τρόπο ψευδή και αντεστραμμένο. Το αναπεραρχικό πνεύμα στο λόγο καταστρατηγήθηκε από το ιεραρχημένο πνεύμα στη πράξη: η υποταγή εδώ δεν μπορεί να οριστεί σαν μια κατάσταση, αλλά σαν μια επιθυμία (26). Λέοπολντ φον Μάζοχ, τα συγχαρητήριά μου!

8

Με τον ίδιο τρόπο που ερμήνευσαν την διάσπαση της "Αρένας" — τρόπο αφαιρετικό, που χαρακτηρίζει όλους τους διεθνοσπαρμένους *sportis* (27) και τους άλλους τόσους μολοτωφίσκους, ερμηνεία δηλαδή με βάση το αποτέλεσμα που δημιουργήθηκε γι' αυτούς — θέλουν να πιστεύουν πως θα ερμηνεύσουν την κοινωνία, τις πραγματικότητες της, τις ανάγκες και τις επιθυμίες της. Προϊόντα μιάς αδηφάγας κατανάλωσης γεγονότων (και όχι αυτοδημιούργητων καταστάσεων), που ν' ανταποκρίνονται αποκλειστικά στις ενατενιστικές τους επιθυμίες και μόνο, ανάγουν την νευρωτική ανυπομονησία τους σε κριτήριο επαναστατικότητας και σε επανάσταση των κριτηρίων, ανακαλύπτοντας τη ρήξη εκεί που δεν συμβαίνει τίποτα πραγματικά (28). Δηλώνουν πως "θέλουν τα πάντα" (και βέβαια δεν μιλάμε εδώ μόνο για τα υπόλοιπα άτομα του παλιού εγχειρήματος που απουσιάζουν από την νέα αυτή προσπάθεια, αλλά και για όλους εκείνους που θέλουν με μάγια να ξερκίσουν τα "αμαρτήματα" του "χώρου") μόνο και μόνο γιατί είναι ανίκανοι να κατακτήσουν το παραμικρό, πλαστογραφώντας πατώκορφα και καπηλεύόμενοι κάθε αλήθεια της κριτικής θεωρίας, της θεωρίας της πράξης, παρουσιάζοντάς την σαν το απαύγασμα της κενότητάς τους. "Μάρτυρες της αναρχικής ιδέας που δρά" αναζητούν εναγώνια τη συνάντησή τους με τα γεγονότα, όντας ανίκανοι να δημιουργήσουν οι ίδιοι καταστάσεις, να δημιουργήσουν τη θεωρία των καταστάσεων, θεωρία που πηγάζει απ' αυτές και επανέρχεται σ' αυτές για να τις ριζοσπαστικοποιήσει, να διορθώσει τα λάθη και τις ελλείψεις της και να επαληθεύσει τα συμπεράσματά της. Δηλώνουν έλλειψη χρόνου για θεωρητική δουλειά τη στιγμή που ο χρόνος τους είναι ελλειπτικός, συγχισμένος, κυκλικός και ανύπαρκτος!

9

Αυτοί οι ενατενιστές της δημοκρατίας της άγνοιας, της ανικανότητας και του "ιδεολογικού" αναρχισμού είναι, αν όχι οι πιο ασχρόι κατηγοροί, στην καλύτερη περίπτωση οι πιο επαίσχυντοι παρερμηνευτές

και πλαστογράφοι της διαλεκτικής σκέψης: ανήγαγαν (κι' αυτό ήταν το μόνο σοβαρό θέμα με το οποίο καταπιόστηκαν, αλλά με τρόπο τραγικά αποτυχημένο) την όλη αντίθεση της "Αρένας" σε ανάθεση θεωρίας και πράξης, υποστηρίζοντας πως αυτοί που έγραφαν καλύτερα (29) δεν έκαναν τίποτα στην πράξη, κι αυτοί που είχαν πρακτική δεν είχαν καλές επιδόσεις στη θεωρητική δουλειά. Η αποτυχία τους σαν κοινωνικοί επαναστάτες (30) βρίσκεται στην παντελή έλλειψη διαλεκτικής σκέψης: οι καλύτεροι θεωρητικοί υπήρξαν και οι καλύτεροι στην πρακτική, κι όσοι είχαν την θλιβερότερη επίδοση σαν θεωρητικοί ήταν και οι πιο αδύναμοι σ' όλα τα πρακτικά ζητήματα! (31)

10

Η επαναστατική θεωρία δεν είναι μια συναρμολόγηση οριστικών αληθειών, ένα ιδανικό, μια ιδεολογία. Μέσα στην αλήθεια της βρίσκονται τα ίχνη της καθημερινότητας, είναι η καθημερινή αλήθεια. Πρόκειται για την θεωρία της πράξης που σε συνάρτησή με τους πρακτικούς αγώνες μεταστρέφεται σε πρακτική θεωρία. Όντας συνδεδεμένη με τους πρακτικούς αγώνες κατέχει και την αλήθεια των γνώσεων, γιατί κατέχει το μυστικό της χρήσης τους.

11

Τον Οκτώβριο του '83 γράφω: "Η συλλογική αντιπάσεται σ' όλες τις ιεραρχικές μορφές οργάνωσης, ... λειτουργεί σαν καταλύτης μέσα στις κοινωνικές καταστάσεις, (και) αναλύοντας τις αντιφάσεις τους και συνθέτοντας τη θεωρία της, ... συμβάλλει στην αυτοσυνείδηση του επαναστάτη... Η δομή της έρχεται σε άμεση ρήξη με τον ετατιστικό περίγυρο, και η μοναδικότητα της υπαρέξης της έγκειται σ' αυτό ακριβώς το στοιχείο της: πολεμάει τη μάζα και το κράτος όχι σαν μάζα ή μαζικό κίνημα, αλλά σαν ΤΑΞΗ με αυτοσυνείδηση και δική της επαναστατική ψυχολογία (32). Τίποτα απ' όλες αυτές τις διαπιστώσεις δεν έχασε τη σημασία του. Αντίθετα, η ίδια η εμπειρία των πρακτικών που ακολουθήθηκαν απέδειξε την ορθότητά τους και τις κατέστησε αποδεδειγμένες αρχές της κριτικής θεωρίας. Η αλήθεια αυτή της επαναστατικής οργάνωσης που αντιστοιχεί απόλυτα στις πραγματικότητες του κόσμου και αντιτίθεται σ' αυτές της αστικής τάξης πραγμάτων, πως δηλαδή η επαναστατική οργάνωση δεν μπορεί να αναπαράγει μέσα της την διάσπαση και την ιεραρχία που χαρακτηρίζουν τη σημερινή αντεστραμμένη πραγματικότητα και πως πρέπει να αγωνίζονται σταθερά ενάντια στην παραμόρφωσή της μέσα στον κόσμο του θεάματος, επαληθεύτηκε στο αρνητικό

της: στον θεαματικό κόσμο της "Αρένας". Κι' αυτή είναι η μεγαλύτερη ευθύνη που φέρουν, όχι εκείνοι που μέσα από τις καθυστερήσεις τους αρνήθηκαν εγωϊστικά τόσο την πραγματικότητά τους όσο και την αναθετική σ' αυτήν πραγματικότητα της πίστης τους, αλλά εκείνοι που είχαν ανακαλύψει πως η πραγματικότητα της "Αρένας" είχε κυριευθεί ολικά από το θέαμα, είχε πάρει μια θεαματική διάσταση δίνοντας στην πραγματικότητά της μια θετική επιδοκιμασία. Οι δυνατότητες των ανθρώπων της εξορίστηκαν στο υπερπέραν: στην φαντασιακή ενότητα του αποτελέσματος, στο ολοκληρωμένο σχίσμα μέσα στον άνθρωπο του διαχωρισμένου παρόντος.

12

Κι αυτό είναι το μόνο κατηγορητήριο που δεχόμαστε όσον αφορά την ερμηνεία που είχαμε δώσει τότε στην θεαματική πραγματικότητα του εγχειρήματος: Όντας γνώστες της αντεστραμμένης ιεραρχίας που είχε κυριεύσει τους κόλπους της "Αρένας", την δεχόμασταν στο όνομα της δυναμικής της κατάστασης, πεισμένοι πως η δυναμική της ήταν σε θέση από μόνη της να οδηγήσει στην αυτοσυνείδηση των μελών της, στο ξεπέραςμα των καθυστερήσεων, στη συνοχή των ιδεών και της πρακτικής. Κάναμε λάθος, πρώτον στην ερμηνεία της δυναμικής και δεύτερον στην ερμηνεία της κατάστασης: Το εγχείρημα της "Αρένας" ήταν η μικροθεαματική πολιτική του συστήματος, οι καινούργιες πραγματικότητες του θεάματος που ζητούσαν όχι να αντιστρέψουν αλλά να επιβάλλουν την δική τους παραλλαγή. Θέλοντας να συμβάλλουμε στην αποδέσμευση απ' το κυρίαρχο θέαμα, οδηγηθήκαμε σ' ένα ομοίωμα του θεάματος οριοθετημένο από τις καινούργιες ανάγκες των προτεσταντών της κρατικής θρησκείας των παραστάσεων. Κανείς δεν επρόκειτο να παρωτηθεί μπρος σε μια νέα μαγεία που πίστευε ότι την δημιούργησε ο ίδιος, μαγεία και διαχωρισμός που εκπροσωπήθηκαν και στις δημόσιες σχέσεις του εγχειρήματος: εκεί κάθε ένας αρενοβαφτισμένος μπορούσε άριστα να αρνηθεί τις καθυστερήσεις του μπρος στις καθυστερήσεις των μελών των υπόλοιπων ομάδων και γενικότερα του "χώρου". Σίγουρα το εγχείρημα της "Αρένας" είχε μια μεγάλη δυναμική σε σχέση μ' αυτό που ανέπτυσσε κατά καιρούς ο "χώρος" και οι υπόλοιπες ομάδες που είχαν συγγενικές μ' αυτόν σχέσεις. Αλλά αυτή η δυναμική δεν ήταν η δυναμική της επαναστατικής αντιθεαματικής ομάδας, αλλά η δυναμική της καλύτερης θεαματικά δρώσας δύναμης. Και οι "καταστάσεις" που δημιούργησε ήταν η έκφραση των πιο δυναμικών "θεαματικών αμφοφαιρών". Ήταν η λογική που πίστευε πως έτσι, με την δημιουργία ενός μικροθεάματος, θα μπορούσε να μαγέψει τον "χώρο" και να

τον επαναδραστηριοποιήσει. Πράγμα που έγινε σε επίπεδο μερικό: το εγχείρημα της Σ.Ε.Ν.Ε. (33) είχε την ιστορική αντιστοιχία του: η δημοκρατία των αφεντικών της διαχωρισμένης αρχαιοαθηναϊκής πολιτείας επέβαλε την δημοκρατική εξουσία της στις πόλεις της Αθηναϊκής Συμμαχίας. Ο διαχωρισμός της πόλης αντιστοιχούσε απόλυτα στον διαχωρισμό ανάμεσα σ' αυτήν και τις υπόλοιπες. Διαχωρισμός που έμελλε να καταστραφεί σαν εθνική ενότητα από τον περσικό επεκτατισμό, που στην περίπτωση μας δεν ήταν άλλος από τον θρίαμβο του σύγχρονου κράτους.

13

Ο λόγος της εν λόγω διάλυσης κι' αυτός του εγχειρήματος είναι πασιφανής: αποπειράθηκε η αντικατάσταση των παραστάσεων του κυρίαρχου θεάματος από την παράσταση των αντεστραμμένων πραγματικοτήτων του αστικού κόσμου: της φαινομενικής αντιπροσώπευσης του αντιεξουσιαστικού μετασχηματισμού. Η συμπεριφορά που απαιτούσε η "Αρένα" σύμφωνα με την πραγματικότητα της ήταν η παθητική αποδοχή, "κατάσταση" που ήδη είχε πετύχει με τον τρόπο που εμφανιζόταν χωρίς να σηκώνει αντιλογίες, με το μονοπώλιο της φαινομενικότητας. Η μυθολογική αναγνώριση από μεριάς μας ατόμων και ψευτομάδων που τους τοποθετούσαμε στο ύψος του δικού μας εγχειρήματος, απέδειξε την αλληλοεξάρτηση των θεαματοχτυπημένων αρνητών του θεάματος. Η "Αρένα" ήταν ένας μύθος στα μάτια των υπόλοιπων ομάδων που για να αναγνωριζόταν σαν τέτοια έπρεπε να τους αποδώσει τα όμοια: την φαντασιακή αναγνώρισή τους. Η κατάληξη είναι σε πολλούς γνωστή. Οι ηλίθιοι θαυμαστές έγιναν σήμερα οι ασχρότεροι κατηγοροί μας, όχι βέβαια της πραγματικότητας (της αντεστραμμένης) που δημιουργήθηκε, αλλά της πάλαι ποτέ φαντασιακής αναγνώρισής μας σαν τους αναντικατάστατους δημιουργούς του κοινού (!) εγχειρήματος. Αν ίσχυε το πρώτο θα μπορούσαν από μόνοι τους να σταθούν σήμερα στο ύψος ενός νέου εγχειρήματος.

14

Η "Αρένα" ήταν ένας κακόγουστος συναπαντητικός περίπατος στους μύθους και θα παραμείνει τέτοιος για όσους δεν έκαναν τίποτα στους κόλπους της. Για μας ήταν το τέλος της ιδεολογίας μας που έπρεπε να το προετοιμάσουμε μοναχοί μας, ήταν η αναγνώριση της κρατικής αλήθειας στο χώρο που κυριάρχησε η φαινομενολογία της κοινωνικής επανάστασης!

1. Δεν υπάρχει πιο εύκολο πράγμα για τον καθένα σήμερα απ' το να τακτοποιεί τη συνείδησή του. Είναι εξάλλου και το πρώτο δείγμα συνειδητής αυτοάμυνας του ανθρώπου κατά τον πρώιμο συνειδητό του (παιδικό) βίο.
2. Η δημοφιλής "χειρονομία του σύκου" δεν είναι άλλη από την κίνηση της ανοιχτής παλάμης.
3. ή η άρνηση του πραγματικού που γίνεται ορατή: για μια επαναστατική ομάδα σημαίνει την ανακάλυψη των κατηγοριών του αντιπάλου που αντιμάχεται μέσα στο ίδιο της το σώμα. Είναι η κατανόησή της σαν κοινωνικό προϊόν που αυτονοήθηκε και αυτοκαταστράφηκε σαν τέτοιο. Ο σημερινός κόσμος δεν είναι παρά η συγκαλυμμένη άρνηση του πραγματικού.
4. *ad hominem* με επιχειρήματα που μ' αυτό ο αντίπαλος αποκρούεται

με τα ίδια του τα λόγια ή τις ίδιες του τις πράξεις.

5. Οτιδήποτε υπάρχει και κινείται μέσα στον κόσμο της διαχωρισμένης εξουσίας αποτελεί προϊόν της. Η άρνησή της είναι κι' αυτή ένα θεμελιώδες χαρακτηριστικό της που θα εκλείψει μόνο με την ολική άρνηση της εξουσίας. Η αλλοτρίωση για παράδειγμα είναι ένα αναγκαίο συστατικό της διατήρησης της διαχωρισμένης εξουσίας, μια εξωτερική συνέπεια της δράσης της που επιδοκιμάζει την εξουσία αλλά και που ταυτόχρονα την αρνείται. Η επαναστατική οργάνωση είναι το προϊόν της διαχωρισμένης εξουσίας που αναγκαστικά το παράγει και που έρχεται να την αρνηθεί τόσο στη μορφή όσο και στο περιεχόμενο.

6. Σαν πραγματικότητα του κόσμου ορίζεται η άρνηση των πραγματικότητων της αστικής τάξης, η άρνηση δηλαδή του αντεστραμμένου πραγματικού. Η οικονομία για παράδειγμα είναι μια σύγχρονη πραγματικότητα, αλλά μια πραγματικότητα της διαχωρισμένης εξουσίας και του κόσμου που δημιούργησε, δεν είναι η πραγματική έκφραση των κατηγοριών της ανθρώπινης κοινότητας, της πραγματικής της επιθυμίας και ανάγκης. (Δες την ενδιαφέρουσα εργασία του Ζ.Π. Βουαγιέ "Έρευνα πάνω στη φύση και τις αιτίες της μιζέριας των ανθρώπων", Εκδ. ΕΛ. ΤΥΠΟΣ)

7. Οι διαχωρισμοί μέσα στους κόλπους του εγχειρήματος που 'χαν να κάνουν με τις καθυστερήσεις που υφίσταντο, καθυστερήσεις ανάμεσα στα άτομα, ανάμεσα σ' αυτά και τις ιδέες κι' ανάμεσα σ' αυτές και την πρακτική, ενώ υπήρχαν, παρακάμφθηκαν μέσα από την ενοποιό μαγεία του επερχόμενου αποτελέσματος. Αφού όμως υπήρχαν δεν μπορούσαν παρά να τονίζουν διαρκώς την ύπαρξή τους: ενώ πιστεύαμε κάθε φορά πως είχαμε ξεπεράσει τα προβλήματα, αυτά επανεμφανίζονταν ολοένα και συχνότερα μ' ένα ξεπεσμένο θεατρινισμό, με ρόλους όπως αυτοί της αντιζηλίας, της αντιπάθειας, των ιντριγκών κ.λ.π. σε επίπεδο δηλαδή (ψευδώς) προσωπικό.

8. Κυρίαρχο χαρακτηριστικό της Β' Περιόδου.

9. Δες και παρακάτω.

10. Χέγκελ "Φαινομενολογία του Πνεύματος". Από το απόσπασμα που προλογίζει το βιβλίο "Το αληθινό σχίσμα στη Διεθνή—Δημόσια εγκύκλιος της *International Situationniste*", Εκδ. ΕΛ. ΤΥΠΟΣ.

11. Οκτώβρης '83—Ιούνιος '84. Η περίοδος που εκδιδόνταν το περιοδικό "Η ΑΡΕΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ".

12. *Die Zeit ist der Raum der menschlichen Entwicklung* (Κ. Μαρξ, "Lohn, Preis und Profit. s. 40)

13. Πρόκειται πράγματι για πρωτόλεια συνοχή, αφού η επαναστατική συνοχή συνίσταται τόσο όσον αφορά την ομάδα όσο και τα άτομά της—σαν σκέψη και σαν δράση—στην ικανότητά τους να αποκοτούν ρυθμούς παράλληλους με την ταχύτητα ριζοσπαστικοποίησης των γεγονότων, πράγμα που θα τους επιτρέψει να μπορέσουν κι' αυτά με τη σειρά τους να ριζοσπαστικοποιήσουν τα γεγονότα.

14. Την πρώτη φάση μπορούμε να την χαρακτηρίσουμε κύρια εποπτική, ενώ την δεύτερη καθαρά παρεμβατική όπου απουσίαζε παντελώς η εποπτεία, η θεωρητική, μ' άλλα λόγια, επεξεργασία. Η απόφαση της διεύρυνσης ήταν σωστή. Η μετατροπή όμως του περιοδικού σε εφημερίδα ήταν το απεικόνισμα της φαντασιακής μας αντίληψης για ένα δρώντα κοινωνικό χώρο που είχε ανάγκη μαζικής έκφρασης. Το "φορμαλιστικό" υποδηλώνει εδώ καθαρά την έννοια του οργανωτικού σχήματος, γιατί διαχωρισμός ανάμεσα σε εποπτεία και παρέμβαση δεν υφίσταται όπως κι' ανάμεσα σε θεωρία και πράξη.

16. Δες υποσημείωση 5.

17. Το παράδειγμα του Αννίβα χρησιμοποιείται εδώ σαν την αντιτροφή της πραγματικότητάς του. Μια τέτοια μεταστροφή θα σήμαινε τον εκφυλισμό αυτού του Καρχηδόνιου, που βέβαια δεν συνέβη. Πρόκειται για μια αντεστραμμένη παρομοίωση όσον αφορά το πρώτος της σκέλος. Ο Αννίβας δεν εκφυλίστηκε, αυτοκτόνησε σε ηλικία 61 ετών.

Έζησε πραγματικά όσα πραγματικά ήθελε να ζήσει.

18. Η Αρένα-Εφημερίδα είχε γίνει αυτοσκοπός, γεγονός που αποδεικνύεται από τη λειτουργία των ατόμων που συνιστούσαν το εγχείρημα και την θεαματική δράση της ομάδας. Πρόκειται για ένα θεαματικό προϊόν, ένα φαινόμενο ταυτολογίας: τα μέσα της ήταν και ο σκοπός της, ή όπως λέει και ο Γκ. Ντεμπόρ "είναι ο ήλιος που δεν δίνει ποτέ πάνω από την αυτοκρατορία της σύγχρονης παθητικότητας".

19. "Αριστοκράτες Βάνδαλοι": Ο εχθρός που έχει διαχωριστεί κάθετα από τον αντίπαλό του, που δεν ενέχει τους νόμους της κοινωνίας που αντιμάχεται. Αυτός που βαδίζει για την πραγματική καταστροφή του κράτους έχοντας τις δικές του αρχές και αξίες, τον δικό του κόσμο.

20. "Κι εγώ έζησα στην αρκαδική Αρένα". Στην πραγματική φράση "Et in Arcadia ego", "Κι εγώ έζησα στην Αρκαδία", διάβαζε το Αρκαδία σαν: τόπος ειδυλλιακής βουκολικής ευτυχίας.

21. α) "άτομα με ηγετικές τάσεις", β) "επαναστάτες του γραφείου", γ) "μικροαστοί πατσιφιστές και διανοούμενοι του κώλου". Βέβαια, δεν πρόκειται να ασχοληθούμε εδώ με το αισχρότατο υβρεολόγιο μερικών ατόμων που όποτε μιλάνε η γλώσσα βγαίνει από τον κώλο τους!

22. Πρόκειται σίγουρα για άτομα που δεν οικειοποιήθηκαν και δεν δημιούργησαν ακραίες ιδέες, αλλά που μάλλον λάτρεψαν την ιδέα της ακρότητας.

23. Κανείς δεν ανακάλυψε τις κατηγορίες της αστικής τάξης πραγμάτων μέσα στην καθημερινότητα, τη συμπεριφορά απέναντι στους άλλους ανθρώπους, τα αντικείμενα και τις καταστάσεις. Κανείς δεν είδε τον εαυτό του σαν εκφραστή του συστήματος, άρα και σαν αρνητή άμεσο της πραγματικότητάς του. Η καθημερινότητα, η συμπεριφορά —σαν τον καθρέφτη της συνείδησης— απέδειξε τον ιδεολογικό χαρακτήρα της "ριζοσπαστικής" ονειρο-ιστορίας τους. Ο χρόνος της καθημερινής ζωής σαν ο χώρος της ανθρώπινης εξέλιξής τους προς την αυτοσυνείδηση και την απελευθέρωσή της, παρέμεινε διαχωρισμένος και μαγευτικά μίζερος. (Η αντικουλτούρα ήταν το τελειότερο πολιτικό επίτευγμα του συστήματος, ισοδύναμο στο επίπεδο της τεχνολογίας με κείνο τον μικροτσίπ)

24. Η κατανόηση του αλλοτριωμένου εαυτού μας, του πνευμάτος μας, είναι η πρώτη επαναστατική κατάκτησή μας και η πρώτη δικιά μας πραγματικότητα που οφείλει να μεταστραφεί. Η αυτοκαταγγελία είναι μια διαρκής πρακτική της διαλεκτικά δρώσας συνείδησης.

25. "...Το πρόβλημα δεν είναι ότι ορισμένοι ζουν, σκέφτονται, γαμιάνται, μαλακίζονται ή μιλούν καλύτερα από κάποιους άλλους. Το πρόβλημα είναι μάλλον καθένας από τους συντρόφους να ζει, να σκέφτεται, να γαμιέται, να μαλακίζεται και να μιλάει τόσο καλά, ώστε να μην χρειάζεται να κρύψει τις καθυστερήσεις του, να παραστήσει την

καταπιεσμένη μειοψηφία ή να ζητά (στο όνομα της υπεραξίας που ο ίδιος δίνει στους άλλους εξαιτίας των δικών του ελλείψεων) μια δημοκρατία της ανικανότητας στην οποία θα μπορούσε εύκολα να δηλώσει τις "αρετές του". Με άλλα λόγια κάθε επαναστάτης οφείλει τουλάχιστον να υπερασπίζεται με πάθος ό,τι του είναι πιο πολύτιμο: τη θέλησή του να πραγματώσει το άτομό του, την επιθυμία του να απελευθερώσει τη δικιά του καθημερινή ζωή." Ραούλ Βανεγκέμ, "Στόχος μας η πρακτική αλήθεια", Καταστασιακή Διεθνής, τεύχος 11, Ελλην. Εκδ. ΥΨΙΛΟΝ-BIBΛΙΑ, με τίτλο "Ι.Σ. —Το Ξεπέρασμα της Τέχνης".

26. Η έντονη διάθεση που είχαν οι περισσότεροι για ακραίες πρακτικές (Δες υποσημείωση 22) καταπιεζόταν αφάνταστα από τους ίδιους τους εαυτούς μια και ήταν κάτι που ερχόταν σε αντίθεση με τη σκέψη-θέληση των "αναντικατάστατων μπαμπάδων" τους. Αυτή η αυτοκαταπίεση δεν ήταν όμως τίποτα άλλο πέρα από το τίμημα που ένωσαν πως πλήρωναν για να ανήκουν σε μια —κατά τη γνώμη τους— σοβαρή ομάδα. Πρόκειται για μια αυτοάρνηση, μια σχιζοφρενή τάση που τους χαρακτήριζε, δεδομένου ότι ενδόμυχα δεν ήταν ποτέ ικανοποιημένοι με τον ίδιο τους τον εαυτό.

27. *spontis*: καταχρηστικός χαρακτηρισμός που προέρχεται από το ουσιαστικό *Spontanität* (αυθορμητισμός). Τα άτομα αυτά, που έχουν μετατρέψει τον αυθορμητισμό σε επάγγελμα, κακοποιούν την έννοια παρά την εκφράζουν. Είναι οι πανταχού τύποι της "No Future Generation".

28. Οι "φασίστες" του Χιμείου, λόγια που εκφράστηκαν τόσο με κουβέντες όσο και με χειρονομίες από μερικά μέλη της "ΑΝΑΤΡΟΠΗΣ", μεταστράφηκαν τάχιστα μέσα στο θεαματοχτυπημένο μυαλό τους σε "μαχητές", για να καταλήξουν πάλι μετά από ελάχιστο χρόνο στη διαπίστωση του "φαλλοκρατισμού της μολότηφ". Δες σχετική προκήρυξη που δημοσιεύεται και στην εφημερίδα "ΔΟΚΙΜΗ", τεύχος 2ο, με τίτλο "Αυτοκριτική Αναρχικών Ομάδων"(1;).

29. Ξέρω να γράφω σημαίνει Ξέρω να διαβάζω και Ξέρω να διαβάζω σημαίνει Ξέρω να ζω.

30. Θα'ταν καλό να αναρωτηθούνε μερικοί πια είναι η διαφορά ανάμεσα στο επαγγελματικό άτομο και στον επαναστάτη, ανάμεσα στο συναίσθημα και την διαπίστωση, τον χυδαίο εμπειρισμό και την θεωρία της πράξης...

31. Κοινή διαπίστωση κάθε σχίσματος που κοιτάχτηκε διαλεκτικά.

32. "Για μια αναρχική οργάνωση", "Η ΑΡΕΝΑ ΚΑΙ ΟΙ ΜΟΝΟΜΑΧΟΙ ΤΗΣ", τεύχος 1ο.

33. "Συντονιστική Επιτροπή Νότιας Ελλάδας για την πρώτη πανελλαδική αναρχική συνδιάσκεψη". Σταμάτησε να λειτουργεί ή καλύτερα να υπάρχει ταυτόχρονα με την διάσπαση της "Αρένας", πράγμα που αποδεικνύει περίτρανα το ρόλο των υπόλοιπων ομάδων σ'αυτό το εγχείρημα.

